O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI

"TASDIQLAYMAN"

____

Samarqand iqtisodiyot va servis instituti rektori
M.E. Po'latov

2024 yil "29" "08" ______

Ro'yxatga olindi:

____

2024 yil "29" "08" ______

LOYIHALARNI BOSHQARISH

O'QUV DASTURI

Bilim sohasi: 400 000 – Biznes, boshqaruv va huquq
Ta'lim sohalari: 410 000 – Biznes va boshqaruv
Ta'lim yo'nalishlari: 60411200 – Menejment (tarmoqlar va sohalar bo'yicha)

SAMARQAND – 2024

Fan/modul kodi PROMAN04		**O'quv yili** **2024 - 2025**	**Semestr** 7	**Kreditlar** 4	
Fan/modul turi Tanlov		**Ta'lim tili** O'zbek/rus		**Haftadagi dars soatlari** 4	
1	**Fanning nomi**	**Auditoriya mashg'ulotlari (soat)**	**Mustaqil ta'lim (soat)**	**Jami yuklama (soat)**	
	Loyihalarni boshqarish	60	60	120	

2

I. Fanning mazmuni

Fanni o'rganishning asosiy maqsadi - loyihalarni boshqarishning asosiy nazariy yondashuvlari, shuningdek, metodlar bilan tanishtirish.

Ushbu maqsadga erishish uchun quyidagi vazifalar belgilandi:

- loyihaning mohiyati, turlari va uni boshqarish imkoniyatlarini aniqlash;
- loyiha tadqiqotlari va martaba jarayonlarining joriy tendentsiyalarini hisobga olish;
- loyihaning barcha sub'yektlari tomonidan ushbu jarayonlarning borishiga boshqaruv ta'sirining mohiyatini aniqlash;
- loyihalarni rejalashtirish va loyiha maqsadlarini amalga oshirish bo'yicha tavsiyalarni aniqlash.

3

II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

Mavzu 1. Loyihalarni boshqarish: tushuncha va metodologiya

"Loyiha" va "loyihalarni boshqarish" tushunchalari, loyihani boshqarish metodologiyasi, loyihani boshqarish standartlari, loyiha tushunchasining mazmuni, loyihalarning iqtisodiyotda tutgan o'rni.

Mavzu 2. Loyihani boshqarish tushunchasi va mohiyati. Loyihani boshqarish sxemalarining asosiy variantlari

Loyihani boshqarish, loyihani boshqarishda asosiy vazifalar, loyihani boshqarish mohiyati, loyiha boshqaruvi, loyihani boshqarish sxemalari, zamonaviy loyihalar, zamonaviy loyihalar variantlari, loyihani boshqarish zaruriyati.

Mavzu 3. Loyihaning iqtisodiy jihatlari

Loyihan boshqarish faoliyati mazmuni. Tashkilotda loyiha jarayonlarini boshqarish. Yangi loyihalarni joriy qilish, tanlash va yollash. Shaxsiy baholash. Iqtisodiy loyihalar. Iqtisodiy loyihalarning turlari. Loyihalarni menejer. Loyihaning iqtisodiy modeli.

10 **Taqrizchilar:**

Arabov N.U. – SamDU "Inson resurslarini boshqarish" fakulteti kafedrasi mudiri, i.f.d., professor

Xalikulov O.E. – "DIGITAL TRADING" MChJ direktori

	• guruhlarda ishlash; • taqdimotlar namoyishi; • jamoa bo‘lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
6	**VII. Kreditlarni olish uchun talablar:** Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to‘la o‘zlashtirish, tahlil natijalarini to‘g‘ri aks ettira olish, o‘rganilayotgan jarayonlar xaqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo‘yicha yozma ish yoki testni topshirish.
7	**Asosiy adabiyotlar:** 1. Xujamkulov D.Y., Ismailov D.A. Investitsiya loyihalarini boshqarish. O‘quv qo‘llanma. – T.: TDIU, 2019. – 302 b. 2. O.Sh.Mamanazarov. “Loyiha boshqaruvi”. O‘quv qo‘llanma, TAQI-2019. 144 bet. 3. N.Q.Yo‘ldoshev. Menejmentga kirish. Darslik. – / T.: «Innovatsion rivojlanish nashriyot-matbaa uyi», 2021. 392 bet. 4. Юсупова И.В. Управление проектами территориального развития: Учебное пособие (курс лекций) / И.В. Юсупова. – Казань: Изд-во Казан. ун-та, 2018. – 150 с. **Qo‘shimcha adabiyotlar** 5. Пугачев В.П., Опарина Н.Н. Стратегическое управление человеческими ресурсами организациию – Москва: КНОРУС, 2021. – 206 с. 6. Папкова О. В. Деловые коммуникации [Электронный ресурс]: учебник / О.В. Папкова. - М.: Вузовский учебник:НИЦ ИНФРА-М, 2017. - 160 с. 7.Асалиев А. М. Экономика и управление человеческими ресурсами [Электронный ресурс]: учебное пособие / А. М. Асалиев. - Москва: ИНФРА-М, 2013. - 143 с. 8. Персональный менеджмент [Электронный ресурс]: учебник / С.Д. Резник, В.В. Бондаренко, Ф.Е. Удалов и др. - 5-е изд. - М.: НИЦ ИНФРА-М, 2016. - 590 с. 9. Генкин Б. М. Управление человеческими ресурсами [Текст]: [учебник]. - Москва: НОРМА: ИНФРА-М, 2013. - 464 с. - Библиогр.: с. 453-463. **Axborot manbalari:** 10.www.gov.uz - O‘zbekiston Respublikasining hukumat portali. 11.www.lex.uz - O‘zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma’lumotlari milliy bazasi. 12.https://e-qaror.gov.uz/ - elektron tizimi.
8	Fan dasturi Samarqand iqtisodiyot va servis instituti O‘quv uslubiy kengashining 2024-yil 29 avgustdagi 1-sonli yig‘ilish bayoni bilan tasdiqlangan. (№FD-09.20)
9	**Fan/modul uchun ma’sul:** Sh.U.Tashmatov - SamISI “Menejment” kafedrasi dotsenti v.b.

	Mavzu 4. Biznesni tashkil etishning huquqiy shakllari va loyihalarni ishlab chiqish Tadbirkorlik munosabatlari. Tadbirkorlik munosabatlarini tartibga solishning huquqiy shakllari. Loyiha faoliyatini shartnomaviy tartibga solish. Tijorat konsessiyasi va franchayzing shartnomalari. Oddiy sheriklik shartnomalari va qo‘shma faoliyat. Venchur investitsiya loyihalarini amalga oshirishning zamonaviy tashkiliy-huquqiy shakllari. **Mavzu 5. Loyihani amalga oshirishning muvaffaqiyatliligi va samaradorligi** Loyihani muvaffaqiyatli amalga oshirishning effektivligi. Loyihaning samaradorligi va uning turlari. Loyihani ko‘rsatkichlari. Loyihaning iqtisodiy samaradorligini baholash. Investitsiyalarni hisoblashning asosiy usullari. **Mavzu 6. Loyiha risklarini boshqarish** Xavf va noaniqlik tushunchasi. Loyiha risklari. Loyiha risklarining tasnifi. Loyiha risklarini boshqarish tizimi. Xatarlarni baholashning asosiy yondashuvlari. Xatarlarni boshqarish usullari. Xatarlarni hisobga olish va bashorat. **Mavzu 7. Loyihani rejalashtirish. Ishlarni ierarxik taqsimlash** Loyihani rejalashtirishning asosiy vazifalari. Loyiha ishlarining ierarxik tuzilishi. ierarxik taqsimlash. Loyihani rejalashtirish shartlari. Reja turlari. Rejalashtirish shartlari va muddatli. **Mavzu 8. Tarmoq tahlili va loyihani kalendar rejalashtirish** Loyihani rejalashtirishda tarmoqni tahlil qilish funksiyalari. Operatsiyalarni bajarish uchun noma'lum vaqt bilan loyihaning davomiyligini aniqlash. Resurslarni taqsimlash. Tarmoq tahlili va loyihani kalendar rejalashtirish. Kalendar rejalashtirish shartlari. **Mavzu 9. Loyihaning kapital byudjetini ishlab chiqish va moliyalashtirish manbalarini shakllantirish** Kapital tarkibining nazariy asoslari. Kapital qiymatini baholash. Loyihaning kapital byudjetini ishlab chiqish va u bo‘yicha qarorlar qabul qilish. Kapital qiymatini baholash. Loyihani investitsiyalash imkoniyatlari va kapitalni muqobil ishlatish variantlari. Moliyalashtirish manbalarini shakllantirish. **Mavzu 10. Loyiha kommunikatsiyalarini boshqarish** Loyiha kommunikatsiyalarini boshqarish. Loyihani nazorat qilish va tartibga solish. Loyihadagi o‘zgarishlarni boshqarish. Loyiha bo‘yicha ishlarni monitoringi. Kommunikatsiyalar va ularning turlari. Kommunikatsiyalarni boshqarish sharti.

Mavzu 11. Investitsion loyihani tayyorlashni tashkil qilish (Investitsiya oldi fazasi).

Investitsiya oldi fazasi. Investitsion sikl, mazmuni va loyihani ishlab chiqish bosqichlari. Loyiha sikli bosqichlari. Loyiha konsepsiyasini ishlab chiqish. Loyihaning investitsion g'oyasinishakllantirish. Investitsion loyihani tayyorlashni tashkil qilish.

Mavzu 12. Loyihaning sifat menejmenti

Loyihaning sifat menejmenti. Sifat boshqarishning kompleks tizimi va xarajatlari. Sifatni boshqarishning zamonaviy konsepsiyasi. Loyihaning sifat menejmentining dasturi. Me'yorlar va standartlar. Litsenzion faoliyatni amalga oshirish tartibi. Tugallangan qurilish ob'ektini ekspluatatsiyaga qabul qilish va uning sifatini baholash. Texnologiyalarga bo'lgan talab va uning sifatini tekshirish.

Mavzu 13. Loyiha komandasini boshqarish

Loyiha komandasini boshqarish. Komandani shakllantirish va rivojlantirish. Komandaning samarali faoliyatini tashkil qilish. Komanda personalini boshqarish. Komanda tushunchasi. Komandani bosshqarish zarurati. Komanda tarkibini shakllantirish tartibi.

Mavzu 14. Loyihani yakunlash

Loyihani ishga tushirishga tayyorlash. Uskunalarni ishga tushirish, dastlabki sinovdan o'tkazish va uning ish sifatini nazorat qilish. Daromadlar hisobiga investitsiyalar qoplanishi monitoringini olib borish. Loyiha samaradorligini baholash. Loyihani yakunlash tartibi.

III. Amaliy mashg'ulotlarlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Loyihalarni boshqarish: tushuncha va metodologiya
2. Loyihani boshqarish tushunchasi va mohiyati. Loyihani boshqarish sxemalarining asosiy variantlari
3. Loyihaning iqtisodiy jihatlari
4. Biznesni tashkil etishning huquqiy shakllari va loyihalarni ishlab chiqish
5. Loyihani amalga oshirishning muvaffaqiyatliligi va samaradorligi
6. Loyiha risklarini boshqarish
7. Loyihani rejalashtirish. Ishlarni ierarxik taqsimlash
8. Tarmoq tahlili va loyihani kalendar rejalashtirish
9. Loyihaning kapital byudjetini ishlab chiqish va moliyalashtirish manbalarini shakllantirish
10. Loyiha kommunikatsiyalarini boshqarish
11. Investitsion loyihani tayyorlashni tashkil qilish (Investitsiya oldi fazasi)
12. Loyihaning sifat menejmenti
13. Loyiha komandasini boshqarish
14. Loyihani yakunlash

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan topshiriqlar:

1. Loyihalar va ularning turlari.
2. Loyihalashtirishda innovatsiyalarning joriy qilinishi.
3. Loyihalarni moliyalashtirish.
4. Loyihalarni rivojlantirish texnologiyasi (xorij tajribasi).
5. Tarmoq loyihalarini rejalashtirish.
6. Tarmoqlarda loyihalar
7. Loyihalarni yakunlash tartibi
8. Loyihalarning samaradorligini oshirishda IT texnologiyalaridan foydalanish
9. IT texnologiyalarida loyihalashtirish
10. Loyihalarning zamonaviy ko'rinishlari va samarasi

4 **V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)**

Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

Bilish kerak:

- loyihaning mexanizmlarini bilish;
- xodimlarni boshqarish tizimidagi loyihaning o'ziga xos xususiyatlarini bilish

Qodir bo'lishi kerak:

- loyihaning zamonaviy nazariyasi mazmuni va mohiyati haqida tasavvurga ega bo'lish;
- loyihalarni rejalashtirish usullari haqida tasavvurga ega bo'lish;
- loyihani oshirish muammolari haqida tushunchaga ega bo'lish
- kasbiy va kasbiy yuksalish rejasini ishlab chiqishda loyihalash va tadqiqot faoliyati bo'yicha ko'nikmalarga ega bo'lish;
- boshqaruv mansabini oshirish jarayonida yuzaga keladigan muammolarni hal qila olish.

Egalik qilish kerak:

- loyihani boshqarish uchun zarur bo'lgan harakatlar majmuini ta'minlaydigan bilim;
- loyiha rejasini amalga oshirish va tuzatish ko'nikmalari;
- o'z-o'zini rivojlantirish texnikasi.

5 **VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:**

- ma'ruzalar;
- amaliy ishlarni bajarish va xulosalash;
- interfaol keys-stadilar;
- blits-so'rov;